

IBAIALDE 2022

EGINDAKO LAGINKETEN EMAITZA TXOSTENA

100 TALDE

Hasiera batean izena eman zuten 191 taldeetatik, **100 talde** izan dira azkenik bai-tarte bat edo batzuk aztertu ondoren lortutako emaitzak bidali dituztenak.

5.015 PERTSONA

han participado en el muestreo de manera directa, formando parte de los grupos que han reportado resultados

IKERTUTAKO IBAIK

272 laginketa independente burutu dira guztira, **60 ibai eta erreka** ezbedinetan.

Isurialde kantauriarra

248 laginketa, 56 ibai

Isurialde mediterranearra

24 laginketa, 4 ibai

TALDE PARTE-HARTZAILE

76

Hezkuntza arautua

(L.H. eta H.H.)

14

Goi mailako ikasketak
(Unibertsitatea, L.H, Zikloak)

5 Elkarre

edo talde antolatutak

2 Pertsona bere kabuz

2 Familia bere kabuz

JATORRIA

Ikertutako ibaien EZAUGARRI OROKORRAK

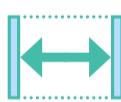
IKERKETAREN KOKALEKUA

Talde gehienek ibai bere **erdi-edo behe-ibilguan** aztertzea erabakitzen dute, hirigune nagusietatik gertu dauden toki irisgarriagoak baitira.

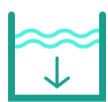

Goi-ibilgua > **6% grupos**
Erdi-ibilgua > **50% grupos**
Behe-ibilgua > **44% de grupos**

AZTERTUTAKO IBAIEN batez besteko balioak

Zabalera: **4,3 m**

Sakonera: **1 m**

Korrontearen
abiadura: **2 m/s**

IBAIAREN OHEA

Ibaiaren hondoko materiala desberdina izango da malda, ur-korrontea edo tokiko geologia bezalako faktoreen arabera. Bere jaiotzan arroka eta errekarrez osatutako ohea aurkitzea ohikoa da; leku lauagoetan, berriz, hain astunak ez diren sedimentuak arruntagoak dira, hala nola harri txikiak, legarrak, hareak eta lohiak.

Arrokak, legarreak eta/edo errekarria

63%

Hareak, lohia, buztina eta/edo landaretza

37%

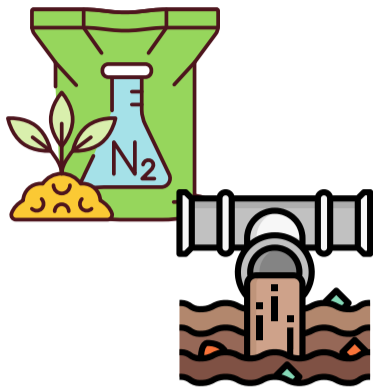

ANALITIKA

NITRATOAK eta FOSFATOAK

Nitrato eta fosfatoek sortutako kutsadura, orokorrean, **ur beltzen** isurketetatik edo **simaur** eta **ongarri kimikoekin** ongarritutako zelaietatik dator. Fosfatoen kasuan, ohiko beste iturri bat **detergenteak** eta elikagai-enpresetatik datozen isurketak dira.

Nitratoak

%100

laginketa kutsadura arrastorik gabe

Fosfatoak

%40

laginketa kutsadura-ataritik gora

BAKTERIO KOLIFORMEAK

Bakterio koliformeak gehiegi izateak agerian utz dezake abereen presentzia etengabea (**gorotzak** eta **mindak**), edota tratamendu egokirik gabeko **ur beltzen** isurketak daudela.

%46

laginketek bakterio gehiegi antzeman dute

UHERTASUNA

%80

disco Secchiaren 3 edo 4 puntu ongi bereizten dira, ura **garden** dagoenaren seinale (ez dago solido eseki gehiegi)

OXIGENO DISOLBATUA

Uretan disolbagarria den gasa da, eta bere kontzentrazioa hainbat faktoreren arabera aldatu daiteke: temperatura, uraren mugimendua, lehen mailako ekoizleen presentzia (landareak), materia organikoa, gazitasuna, etab.

%72

izaki bizidun gehienentzat balio egokiak dituzten puntuak

pH

Substantzia bat duen azidototasun maila edo alkalinitasuna zein den adierazten duen neurria da. pH-a ezagutzeko, laginean dauden hidrogeno-ioiak neurtzen dira.

7,4

ikertutako puntuen batz besteko pH-aren neurria

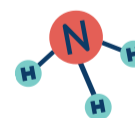
AMONIAKOA

Amoniakoaren (edo amonioaren) gehiegizko kontzentrazioa industria-isurketek, ongarrrien lixibiatuek, abeltzaintzako hondakinen isurketek edo hondakin-urek eragin dezakete.

%38

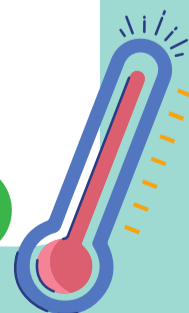
puntuetan amoniako gehiegi neurtu da

TENPERATURA

Aztertutako puntuetan batz besteko tenperatura ondorengo izanda:

15,6 °C

EKOSISTEMA MOTA

Parte hartu duten taldeek **erriberako landaredi tipikoa** dagoela adierazi dute laginketa-gune askotan. Seinale ona da, **ibai-habitaten** berezko landaredia baita, ezinbestekoa ibaiaren oreka eta egoera ekologiko egokirako.

Erriberakobasoa

Beste hostozabalak

Zuhaixkak

Parte hartzen duten taldeek gehien aipatu dituzten landare-formazioak

ZUHAITZ ESPEZIEAK

Parte hartu duten taldeen arabera, espezie ohikoenak **lizarra** eta **haltza** dira, biak zuhaitz ohikoak **erriberako basoan**.

Lizarra

Haltza

Haritza

Urritza

Parte hartu duten taldeek gehiagotan aipatu dituzten zuhaitz-espezieak

FAUNA

Hegaztiak, **narrastiak** eta **anfibiok** izan dira talde gehien aipatu dituzten animalia-taldeak.

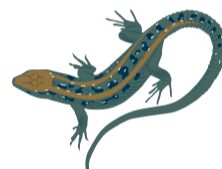
Txantxangorria

Zozoa

Ur-igela

Sugandila

ORNOGABEAK - BIOADIERAZLEAK

Ornogabeak **uraren kalitatearen adierazle ezin hobek** dira. Galdetegietan gehien aipatzen direnek aztertutako uren kalitatea **ona** edo **oso ona** dela adierazten digute, oro har.

Zapataria

Efimeraren larba

Plekopteroaren larba

Trikopteroaren larba

ESPEZIE EXOTIKO INBADITZAILEAK

Aztertutako hainbat tokitan **flora exotiko inbaditzailea** hauteman da. Gehien aipatzen diren espezieak honako hauek dira:

Banbua

Panpakolezka

Akazia faltsua

Budlejasp

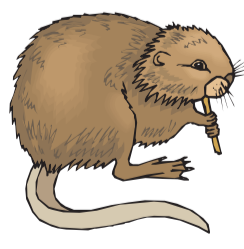

Fallopia japonica

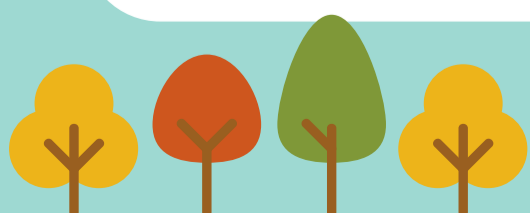
Animalien kasuan, 2 espezie baino ez dira izendatu **fauna exotiko inbaditzaileari** dagokionez.

Ibai-karramarro gorria

Koipua

LURRALDEKO JARDUERAK

Laginketa egin duten taldeek gehien aipatu dituzten jarduerak **nekazaritza** eta **abeltzaintza** dira, **ostalaritzarekin** batera.

Nekazaritza

Abeltzaintza

Ostalaritza

HONDAKINAK

Parte hartu duten taldeek mota guztietako hondakinak ikusi dituzte aztertutako ibaietan. Gehien aipatzen diren hondakinak honako hauek dira:

Plastikozko ontziak

Latak

Beira eta kristala

Papera eta kartoia

LURRALDEAN IZAN DAITEZKEEN MEHATXUAK

Laginketa egin duten taldeen arabera, **azpiegituren eraikuntza** da ikerketa garatu den ibai-inguruneetan topatutako mehatxu nagusia.

MAPA

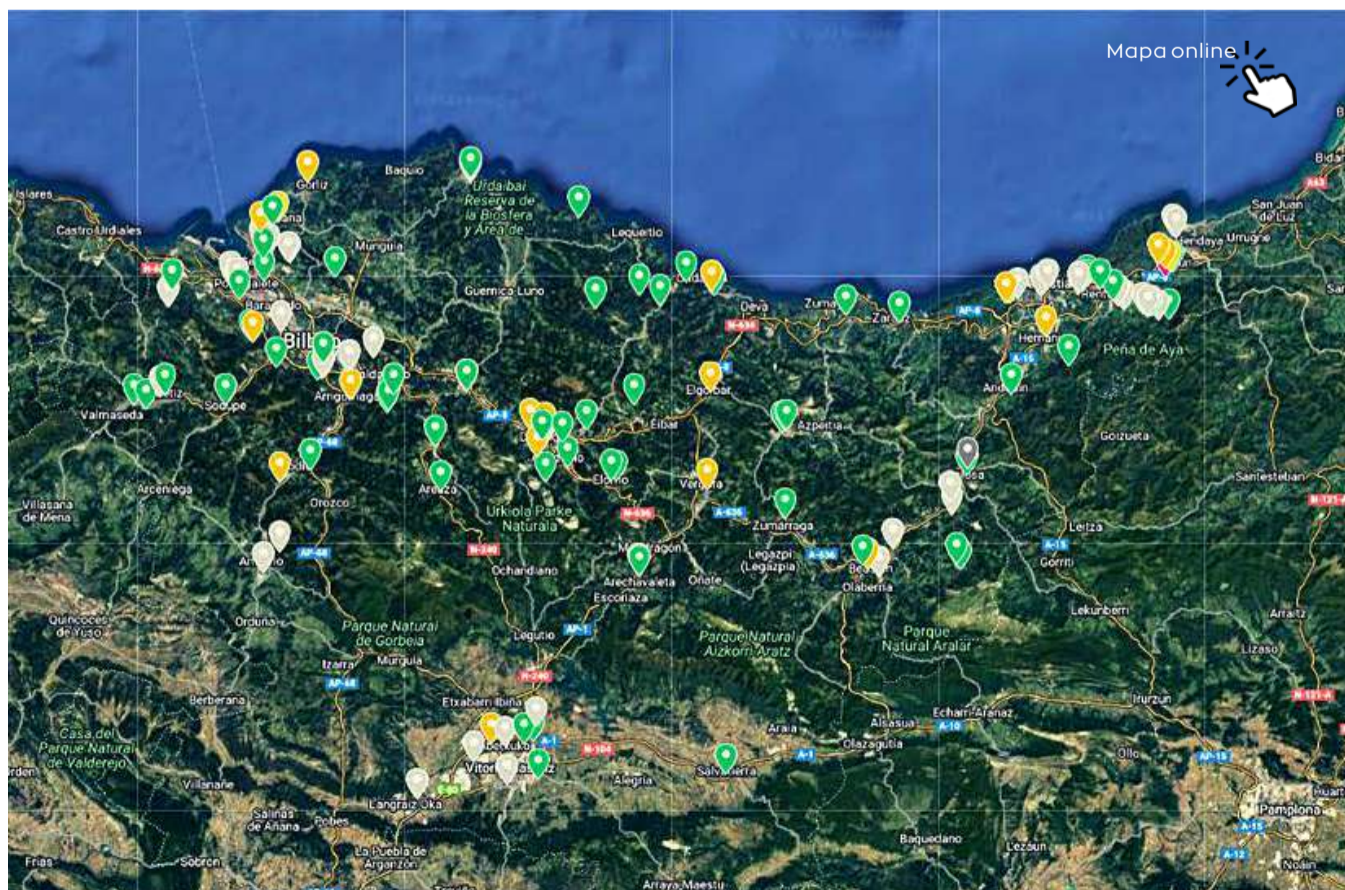
Taldeek lortutako emaitzek lagundu egiten digute ibai-ekosistemaren egoera lehen aipatu diren hiru ikuspegietatik ezagutzen:

URAREN KALITATEA, **BIODIBERTSITATEA** eta **GIZAKIAREN ERAGINA**.

Aurrekoa oinarri, emaitza positiboa duten faktoreen kopuruak zehaztuko du ibaiaren **egoera ekologikoa**.

- 3 faktore positibo > **oso ona**
- 2 faktore positibo > **ona**
- faktore positibo 1 > **onargarria**
- 3 faktore negatibo > **txarra**

Guztira **140 puntu ezberdin** ikertu dira:

TALDE PARTE-HARTZAIELAK eta IKERTUTAKO IBAIAK

ABADIÑO BHI

AIXERROTA BHI
ALDAMIZ HBIP

ALONSOTEGI HLHI
AMOROTO HLHI
ANDER CUEVAS
ANITURRI BHI
ARALAR BHI

ARANTZABELA IKASTOLA
AREATZA HERRIESKOLA
ARRIGORRIAGA BHI
AXULAR BHI
AZKOITIA BHI
BADAIA BHI
BALMASEDA BHI
BARANDIARAN BHI
BATZ - Automoción
BEASAIN BHI
BEGOÑAKO ANDRA MARI HLBHIP
BELASKOENEA HLHI
BERRIATUA HLHI
BERRIZ BHI
BURDINIBARRA BHI
CLARET ASKARTZA HLBHIP
EGIBIDE BHIP
EGUZKIBEGI IKASTOLA
EKINTZA IKASTOLA
EL CARMELO IKASTETXEA
EL POBAL
ELGOIBAR IKASTOLA
ELIZALDE BHI
ELIZALDE HERRI ESKOLA
ERREKAREN LAGUNAK
FABIAN LEGORBURU HLHI
FADURA LHII
HERRIKIDE ESKOLAPIOAK BHIP
IBARREKOLANDA BHI
INMA BABIO
IPINTZA BHI
ISPASTER ESKOLA
JAKINTZA IKASTOLA
JESUS M^o PEREA
JUAN OROBIOGOITIA BHI
KIRIBILE ELKARTEA

KURTZEBARRI HLHI
LA ANUNCIATA HLBHIP

NTRA. SRA. DE AZITAIN BHIP
LA SALLE-SAN JOSÉ HLBHIP
UDAL LANBIDE HEZIKETA OIHUI
LARRAMENDI IKASTOLA
LASKORAIN IKASTOLA
LAUDIOALDE LANBIDE ESKOLA BHI
LAURO IKASTOLA
LEKEITIO BHI
LUIS BRIÑAS BHI
MAIALEN RUIZ

MARISTAS SAN MIGUEL HLBHIP
MENDIKO ESKOLA HLHI
JOSE MIGUEL BARANDIARAN BHI
MUTRIKU BHI
NEVERS IKASTETXEA HLBHIP
NTRA.SRA.DEL CARMEN HLBHIP
OIARTZO IKASTOLA
ORIXE BHI
OROKIETA HERRIESKOLA
PAGASARRIBIDE IPI
USANDIZAGA-PEÑAFLOIDA-ARAMARA BHI

SAGRADO CORAZÓN HLBHIP
SAN MIGUEL ARCÁNGEL HLHIP - SAMIELA
SAN ANTONIO IKASTETXEA
SAN BENITO IKASTOLA
SAN JOSE DE FLOREAGA HLBHIP

SANTA MARÍA IKASTETXEA
STA. MARÍA DE VITORIA HLHI
C.F. SOMORROSTRO BHIP
ST. GEORGE 'S BRITISH SCHOOL
SURFRIDER SPAIN
TALAIA BHI
TXINGUDI IKASTOLA
XINTXIRRI IKASTOLA HLBHIP
URBI BHI
URIBARRI BHI
UROLA GARAIKO LANDIDE ESKOLA LHIPI
USANDIZAGA-PEÑAFLOIDA-ARAMARA BHI
VIZCAYA HLBHIP
WWF BIZKAIA
ZABALGANA BHI
ZARAOBE BHI
ZUBILETA HLHI
ZUMADI HLHI

ABADIÑO

GETXO
BILBAO

ALONSOTEGI
AMOROTO
PORTUGALETE
AGURAIN
ALEGIA

VITORIA-GASTEIZ
AREATZA
ARRIGORRIAGA
SANTURTZI
AZKOITIA
LANGRAIZ OKA
BALMASEDA
ERANDIO
IGORRE
BEASAIN
SESTAO
IRUN
BERRIATUA
BERRIZ
TRAPAGARAN
LEIOA
VITORIA-GASTEIZ
GALDAKAO
DONOSTIA
AMOREBIETA
MUSKIZ
ELGOIBAR
OIARTZUN
OIARTZUN
VITORIA-GASTEIZ
LAUDIO
GETXO
TOLOSA
BILBAO
BILBAO
BERGARA
ISPASTER
ORDIZIA
BILBAO
IURRETA
SOPELA

ARETXABAETA
DONOSTIA

EIBAR
ZARAUTZ
ANDOAIN
MUNGIA
TOLOSA
LAUDIO
LOIU
LEKEITIO
BILBAO
DONOSTIA

ZALLA
AMURRIO
LEIOA
MUTRIKU
DURANGO
BILBAO
ERRETERIA
TOLOSA
ZARAUTZ
BILBAO
DONOSTIA

DONOSTIA
MUTRIKU
DURANGO
LAZKAO
AZKOITIA

PORTUGALETE
VITORIA-GASTEIZ
MUSKIZ
LEIOA
DONOSTIA
HODARRIBIA
IRUN
ELORRIO
BASAURI
BASAURI
ZUMARRAGA
DONOSTIA
ZAMUDIO
BILBAO
VITORIA-GASTEIZ
AMURRIO
GETXO
AMEZKETA

IBAIZABAL
LANDARBASO
KANDELU
ATXARTE
IBAIZABAL
MAÑARIA
ZALDU
AZORDOIAGA
ARBINA-IKARAN
BOLINTXU
EGILEOR
AMEZKETA
ORIA
SANTO TOMÁS
ARRATIA
NERBIOI
BALLONTI
UROLA
ZADORRA
KADAGUA
BOLUE
INDUSI
ORIA
IBAIZABAL
ALTZUBIDE
ARTIBAI
OKA
GRANADA
BOLUE
ZADORRA
LEKUBASO
IGARA
JAUREGIBARRIA
BARBADUN
SAN LORENTZO
OIARTZUN
OIARTZUN
ITURRIZABAETA
ALTUBE
GOBELA
ORIA
CASTAÑOS
GAZATZA
DEBA
ARGIN
ORIA
ARANZELAI
IBAIZABAL
GOBELA
SAITU
DEBA
ARDITURRI
MOLINAO
OIARTZUN
ZILARGIÑENE
BERANO
ORIA
LEITZARAN
BOLUE
ARAXES
NERBIOI
BASABURU
LEA
BOLINTXU
MOLINAO
URUMEA
KADAGUA
NERBIOI
BOLINTXU
MIJOA
MAÑARIA
KADAGUA
OIARTZUN
ORIA
URMAELA
IBAIZABAL
UROLA
URUMEA
ARTIKE
ARTZAIN-ERREKA
MAÑARIA
AGAUNTZA
KATUIN
UROLA
BALLONTI
BATAN
BARBADUN
GOBELA
URUMEA
SANTA ENGRAZIA
UGALDE
ZUMELEGI-IBAIZABAL
NERBIOI
NERBIOI
URUMEA
URUMEA
IPINTZA
KADAGUA
ZADORRA
MARIAKA
GOBELA
AMEZKETA

Zuen ahaleginari esker, gure ibaien egoera ekologikoaren irakurketa orokorra egin dezakegu, eta interesgarriena dena, parte hartu duzuen taldeen begirada pertsonalaren bidez.

Espero dugu jarduera interesgarria eta probetxugarria suertatu izana, bai eta ibai-ekosistema hobeto eta hurbilagoetik ezagutzeko balio izana ere. Era berean, parte-hartzaileen zentzu kritikoa pizteko balio izana gustatuko litzaiguke, eta, aldi berean, talde-lana eta lankidetzalana sustatzeko.

Prozesu honetan zuen laguntza izaten jarraitzea gustatuko litzaiguke, eta, urtez urte, inguratzen gaituzten ibaien eta erreken bilakaeraren jarraipena egitea. Jakina, hori guztia ikasteari utzi gabe.

**ESKERRIK ASKO, BENETAN,
EGINDAKO LANAGATIK!**

AZTERTU
PROGRAMAKO TALDE
KOORDINATZALEA

Aztertu Programa

aztertu@euskadi.eus
Tel: 902 160 138
www.euskadi.eus/aztertu